

N:o 49.

Af Herr **Bergman, Sven Peter**, *angående anvisande af medel för utvidgning af elementarläroverket i Luleå till fullständigt högre elementarläroverk.*

Rikets Höglof. Ständer hafva vid föregående riksdagar beviljat anslag till lärarens aflöning för ett endast på reallinien fullständigt läroverk inom Norrbottens län med station i Luleå stad, och hvilket derstädes nu är i full verksamhet, och länets innehafvare hafva härigenom fått det stora behofvet af en bildningsanstalt inom orten så till vida uppfyllt, att fullständig elementarbildning å reallinien kan erhållas; men så länge kännedom af de döda språken erfordras för inträde på de flesta grenar af Statens och det allmännas tjänst, vilja föräldrar och målsmän gerna förskaffa sina barn och myndlingar en sådan elementarbildning, att inträdet på dessa banor icke för dem tillstänges, och hvarföre saknaden af ett fullständigt högre elementarläroverk allt mer och mer gifvit sig tillkänna. Härtill kommer för Norrbottens län att 22 procent af folkmängden utgöres af Finnar och 6 procent af Lappar, hvilka i allmänhet endast tala och förstå sitt eget språk. De embets- och tjänstemän, hvilka äro anställda inom de socknar der finska och lappska språken talas, måste derföre antingen ega erforderlig språkkännedom eller ock begagna biträde af tolk, hvilken sednare åtgärd oftast är mindre ändamålsenlig, och det möter derföre svårigheter att erhålla fullt kompetente och lämplige personer vid tillsättandet af tjänster inom dessa socknar. Denna olägenhet skulle till stor del afhjelpas, om det på nära håll funnes ett läroverk, der fullständig högre elementarbildning kunde inhemtas, och det är sannolikt att mången yngling, som ifrån barnåren blifvit förtrogen med någotdera af de nämnda språken jemte svenskan, då blefve i tillfälle att egna sig åt studier, hvarifrån han nu måste afstå i anseende till de dryga kostnader, som äro förenade med resor till och uppehållet vid ett långt bort ifrån hemmet beläget läroverk.

Inom

Inom länet finnas för närvarande, utom förenämnda läroverk i Luleå, ett treklassigt i Haparanda och ett femklassigt i Piteå; de lärjungar, som genomgått dessa sednare läroverk och som vidare skola fortsätta sina studier, måste för sådant ändamål resa till något fullständigt högre elementarläroverk, och det närmaste, som för närvarande finnes, är Umeå, dit afståndet från Haparanda är 44 mil och från Piteå 23, hvaremot det till Luleå är 15 mil ifrån det förra och $6\frac{1}{2}$ mil från det sednare stället. De som vid Luleå läroverk genomgått de fem första klasserna på klassiska linien måste derefter resa 30 mil till Umeå för att fullborda sin elementarbildning.

Luleå läroverks ofullständighet inverkar därför menligt på — och befrämjar icke såsom önskligt vore — spridandet af erforderlig elementarbildning inom den nordligaste och vidsträcktaste af Sveriges provinser, och mången yngling med goda anlag hindras nu från att fullända sina studier genom de dryga kostnader, som dermed äro förenade.

Förvissad om att Riksdagen behjertar denna för Norrbottens län och dess innevänares framtid viktiga angelägenhet, anhåller jag att Riksdagen ville anvisa nödiga medel till afföning af det antal lärare, som anses nödigt, för att förändra det i Luleå stad varande endast på reallinien fullständiga läroverket till *ett fullständigt högre elementarläroverk*, och hvilket antal, enligt lärarekollegii yttrande, anses böra blifva två lektorer.

Stockholm den 29 Januari 1867.

S. P. Bergman.